

MUNI TEIRESIÁS

**Středisko pro pomoc studentům
se specifickými nároky**

DICTIO

**Vícejazyčný výkladový a překladový
slovník znakových jazyků**

Slovníková platforma Dictio, v níž je provozován Slovník českého znakového jazyka, je systém pro prezentování slovní zásoby jazyků znakových i mluvených. Vznikla jako podpora vysokoškolským studentům komunikujícím ve znakovém jazyce, dále tlumočnickům, překladatelům a lingvistům. Postupným rozšiřováním se z ní stává nástroj užitečný pro širokou veřejnost, neboť umožňuje prezentovat jak běžnou, tak odbornou slovní zásobu v jednotném rozhraní.

Koncepce slovníku

- » Jádrem slovníku českého znakového jazyka (ČZJ) jsou výrazy běžné slovní zásoby, k nimž se připojuje odborná terminologie z vybraných oblastí (medicína, informatika, právo a další).
- » Slovník ČZJ je zároveň propojen se slovníky dalších jazyků (především čeština, v menší míře slovenština, slovenský znakový jazyk, angličtina, americký znakový jazyk a mezinárodní znakový systém).
- » Slovník obsahuje překladovou a výkladovou část, mezi nimiž je možný volný přechod v libovolném okamžiku práce.
- » Obsah slovníků je neustále doplňován.

www.dictio.info

bratr

Lexikální kategorie: podstatné jméno, mužský rod
Tvary od formy *bratři* jsou v současné době vázány na význam 3.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	bratr	bratři; bratří
2. pád	bratra	bratřů; bratří
3. pád	bratřovi; bratru	bratřům; bratřím
4. pád	bratra	bratry; bratří
5. pád	bratře	bratři; bratří
6. pád	bratřovi; bratru	bratřech; bratřích
7. pád	bratrem	bratry; bratřimi

Význam 1

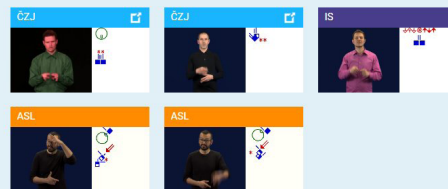
mužský sourozenec

Příklady užití:

*Vás nevístí bratr: k matce nemá žádný vztah, který by zakládal jeho právo na dědictví.
Když byl bratr Josef v roce 1920 propuštěn z Národních listů, Karel, solidárně, dal vypovědět take.*

Překlady:

EN: [brother](#) (ve významu 1)

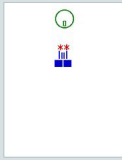

Význam 2

označení a oslovení člena některé organizace (politické, sportovní, náboženské)

Příklady užití:

Ke shromážděným občanům z balkonu radnice promluvil starosta Sokola, bratr Alois Horák.

Celší pohled Boční pohled

Lexikální kategorie: podstatné jméno;
Mluvní komp.: [br(atr)] - *neповыны*

Oblast užití: celá ČR

Stylistické varianty

Význam 1

Příklady užití

Vztahy

Překlad

CZ: bratr (ve významu 1), EN: brother (ve významu 1).

Struktura slovníkového hesla

- » Každé heslo obsahuje:
  - › výklad významu (ve stejném jazyce jako samotné heslo),
  - › příklad použití v autentické výpovědi, synonyma a další specifické informace (např. oblast, ve které se výraz obvykle užívá).

Vyhledávání ve slovníku

- » Běžně lze vyhledávat slova mluveného jazyka nebo jejich části (textem ve vyhledávacím poli), nebo přímo ve znakovém jazyce.
- » Pro hledání ve znakovém jazyce lze použít dílčí části znaku, např. tvar ruky, místo artikulace nebo pohyb.
- » Orientaci ve výsledcích vyhledávání usnadňuje transkripce znaku a náhled automaticky spouštěného videa, které obsahuje každá jednotlivá položka výsledku vyhledávání.

Pracovní tým

Za slovníkem stojí tým složený z lingvistů, překladatelů a programátorů, a to včetně rodilých mluvčích znakového jazyka.

Spolupracující instituce

- › Univerzita Palackého v Olomouci
- › Západočeská univerzita v Plzni
- › Univerzita Komenského v Bratislavě
- › Univerzita Hradec Králové
- › Slovenská technická univerzita v Bratislavě

MASARYKOVA UNIVERZITA

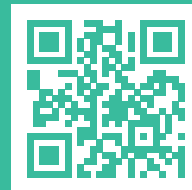
**STŘEDISKO PRO POMOC STUDENTŮM
SE SPECIFICKÝMI NÁROKY**

Komenského náměstí 2, 602 00 Brno

Tel.: + 420 54949 1105

Fax: + 420 54949 1120

E-mail: teiresias@muni.cz

www.dictio.info

www.teiresias.muni.cz